

ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ

УДК 551.435.13 (477.43/44+477.85) "626"

ЕВОЛЮЦІЯ ПОДІЛЬСЬКО-БУКОВИНСЬКОЇ ЧАСТИНИ ДОЛИНИ ДНІСТРА
В ПІЗНЬОМУ КАЙНОЗОЇ (ЗА МОРФОМЕТРИЧНИМИ ДАНИМИ)

Горда Л.В., Рідуш Б.Т.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Для подільсько-буковинської частини долини Дністра на ділянці між сс. Василів і Баламутівка за морфометричними показниками, а саме за відносними висотами, згідно схеми терас М.Ф. Веклича були виділені терасові рівні від XVI до I, що охоплюють стадії формування долини від раннього пліоцену до голоцену. В результаті були описані особливості формування надзаплавних терас Дністра, оцінено їхню збереженість та характер збережених фрагментів терас, виявлено палеомеандри Дністра.

Ключові слова: реконструкція, палеорельєф, надзаплавна тераса, палеомеандри, пліоцен, плейстоцен.

Вступ. Історія розвитку великих елементів рельєфу відображена як у геологічних відкладах, так і в елементах морфоскульптури. Щодо таких форм, як річкові долини, реконструкції здійснюються на підставі аналізу будови річкових терас та терасових відкладів. Як одні, так й інші зберігаються, найчастіше, фрагментарно. Звичайно, що для достатньо достовірних реконструкцій необхідний аналіз обох складових, але на першому етапі доцільно проаналізувати рельєф території. В даній роботі зроблено спробу здійснити реконструкцію розвитку долини Дністра на ділянці між сс. Василів - Баламутівка на підставі морфометричних даних.

Досліджувана територія знаходиться у межах Середнього Придністров'я. Геологічна будова території представлена відкладами силуру, девону, крейди та кайнозойськими відкладами. Фундамент геологічних наверстувань становить докембрій південно-західної частини Східноєвропейської платформи [3, с. 264]. Клімат території зумовлений її розташуванням в помірних широтах. Загалом він досить м'який та вологий, але складний рельєф спричинює деякі відмінності клімату у різних районах [16, с. 58]. Топокліматична мозаїка формується під впливом чинників різного генезису та сили [18, 2009].

Аналіз актуальних досліджень. Вивченням терас Середнього Подністер'я займалися А.Б. Богуцький [1, 2, 20], К.І. Геренчук [6], П.Ф. Гожик, А.В. Матошко [21], І.К. Іванова [9], Я.С. Кравчук [10], М.О. Куниця [11-13], М.Ф. Веклич [4], В.Г. Бондарчук [3], І.Д. Гофштейн [7, 8], Ю. Полянський [14, 15], С. Рудницький [17], П.М. Цись [19] та інші.

С. Рудницький констатував існування загалом шістьох долинних ступенів (терасових рівнів) р. Серет (лівої притоки Дністра) між Олексинцями і Більче, однак на великій території через брак часу він не зміг дослідити зв'язок між цими "пооди-

нокими виступленнями" [17, с. 177]. Детально дослідник простежив наявність чотирьох терас Дністра і визначив їхній вік так: перша тераса (2-4 м) - молододіювальна; друга (15 м) - стародіювальна; третя - молододіювальна; четверта - стародіювальна [17, с. 176-178].

Зокрема Ю. Полянський у долині Дністра виділяє 6 терасових рівнів і три горизонти лесів. Нумерацію терас, особливо V і VI він проводить за складом галечників, тобто галечники з переважанням карпатських порід належать до VI тераси, а з переважанням подільських - до V тераси. Розглядаючи будову терас від VI і до I він робить спробу датувати вік терас і навіть окремих горизонтів лесу, робить висновок про широке меандрування Дністра в час формування VI тераси і зміщення його на південь. VI терасу він відносить до межі пліоцену і давнього плейстоцену, V терасу - до міндель-рисьського віку, коли відбулося перше підняття південного Поділля, IV терасу - до ресс-вюрму (відбулося друге підняття південного Поділля), II терасу - до вюрму і I - до голоцену [14]. Р. Виржиківський в районі м. Могилева-Подільського і його найближчих околиць визначив та описав п'ять терас Дністра. Трохи далі від Дністра "серед високого плія" дослідник спостеріг і шосту (200-метрову) терасу [5, с. 126-131].

І. Д. Гофштейн [8] виділяє 7 терас Дністра. Найвищою терасою Дністра він називав сьому, якщо вважати першою терасою високу заплаву. Він звертає увагу на один важливий момент, який не був описаний Ю. Полянським, а саме на фіксації русла давнього Дністра. При таких умовах досліджувати терасовий спектр за допомогою простеження терас у рельєфі неможливо. І тому значну допомогу тут надає склад терасового алювію. В межах платформи Дністер, перетинаючи моноклінально залягаючі шари, поступово розмивав відклади все більш давнішого віку і

різного літологічного складу. У відповідності до цього, а також в залежності від глибини врізу ріки, міняється склад давнього алювію, а інколи за ним можна і виділити номер тераси [8, с. 88].

П.М. Цись відносить дану територію до району глибоко розчленованої височини Придністровського Поділля. Район охоплює Придністровську частину Поділля. Район охоплює Придністровську частину Поділля. Північна границя якого проходить по лінії, нижче якої починається каньйоноподібні відрізки рік - приток Дністра. Сама долина Дністра є тут глибоким каньоном з врізаними меандрами. Південна границя цього району глибоко розчленована височинами. На схилах каньйоноподібних долин відслонюються палеозойські відклади [19, с. 134-135].

І. Іванова у геоморфологічній будові долини Дністра виділяла вісім надзаплавних терас. Згідно з її даними, для найдавніших надзаплавних терас Дністра типові не лише значні відносні висоти, а й значна ширина. Найвища тераса Дністра розвинена на досить великій відстані від сучасної долини ріки (місцями до 15-20 км). Головні площі цих терас сконцентровані на лівобережжі Дністра [9].

М. Ф. Веклич виділив 16 надзаплавних терас, високу і низьку заплави долини р Дністер, описує їх склад і подає коротку характеристику [4]. Його робота лягла в основу укладання нашої картосхеми "Еволюція терас Дністра".

Метою цього дослідження є виконати реконструкції рельєфу долини Дністра на ділянці між сс. Василів та Баламутівка, визначити чинники впливу на розвиток рельєфу території. Встановити взаємозв'язок між формами рельєфу і діяльністю р. Дністер під час минулих геологічних епох.

Виклад основного матеріалу. Вивчення терас Дністра пов'язане з труднощами, що викликані поганою збереженістю терас, особливо високих (в цьому відношенні Дністер уступає багатьом передгірним рікам). Досить часто фрагменти терас не чітко виражені в рельєфі, ідентифікувати їх можна тільки після того, коли буде знайдений алювій. Окрім цього поздовжній профіль терас буває деформованим.

Для кожної з надзаплавних терас було встановлено відносну висоту для конкретної ділянки долини Дністра. Використовуючи топографічну основу масштабу 1:25 000, ми вивели його середню величину 137 м (від 140,3 м біля гирла р. Серет до 135,5 м неподалік Устя). Додаючи його до даних, які наводить М. Ф. Веклич, укладено таблицю 1. За значеннями відносних висот рельєфу була укладена карта. Етапи формування долини можна простежити на рисунку 1. Зокрема, на карті добре виділяються палеомеандри, які дають змогу простежити переміщення деяких палеомеандр по долині річки.

XVI терасовий рівень зберігся тільки фрагментарно на найвищих ділянках вододілів і є найстарішою частиною долини Дністра. Саме існування цього терасового рівня є сумнівним. М. Ф. Веклич пропонує розглядати його як можливий. Максимальне значення висоти тераси, враховуючи вріз води р. Дністер 377 м.

XV терасовий рівень теж простежується у вигляді фрагментів на досліджуваній території. Вони пов'язані з найвищими вододільними поверхнями долини Дністра. За І.Д. Гофштейном, у цей час древній Дністер вільно блукав своєю долиною. Фіксація русла ще не відбулася. Про це свідчить рис. 1. На ньому видно наскільки розсіяні фрагменти тераси в межах досліджуваної території. Тераса займає частину долини річки, яка обмежена відмітками 317 м (найнижча точка, на якій збереглися відклади, що є характерними для даної тераси) та 337 м (найвища частина долини, де XV надзаплавна тераса врізується і розмиває XVI терасу). Вік тераси становить близько 4,5 млн р.т. [4].

XIV терасовий рівень почав формуватися наприкінці раннього пліоцену - близько 4 млн р.т. [4]. Простежується у вигляді фрагментів на досліджуваній території. Пов'язані вони з високими ділянками вододілів. Збережені ці фрагменти досить добре. Займає територію, що обрамлена гіпсометричними рівнями 317 м та 287 м. Ареал поширення даної тераси в межах досліджуваної території досить широкий і цей факт свідчить про те, що сформував її древній Дністер, який не мав ще фіксованого русла.

XIII терасовий рівень утворився близько 3,5 млн р.т. - середній пліоцен [4]. Теж розміщується на підвищених ділянках поверхні, але більш поширений в долині Дністра, досить добре збережений. На рівні проходження ізогіпси 287 м., тераса безпосередньо врізається в древніші тераси, розмиваючи їх поверхню та руйнуючи їх. На ділянці Василів - Баламутівка спостерігається у вигляді збережених фрагментів. Нижньою межею цього терасового рівня є відмітка 267 м.

XII терасовий рівень сформувався під час середнього пліоцену - близько 3 млн р.т. [4]. Простежується по обидва боки долини Дністра, його розміщення пов'язане зі схилами вододільних поверхонь. Максимальна висота, на якій спостерігається дана тераса проходить по ізогіпси 267 м, де вона розмиває відклади XIII терасового рівня, мінімальна - 257 м. Сформувалася цей терасовий рівень у той період, коли Дністер тільки намагався виробити стале русло.

XI терасовий рівень утворився в часі пізнього пліоцену - близько 2,5 млн р. т. [4]. Зберігся на схилах вододільних поверхонь. Найвищий рівень,

Загальна характеристика терас Дністра (за М. Ф. Векличем [4] з нашим доповненням)

Тераса	Середня відносна висота поверхні, м	Середня відносна висота цоколя, м	Найдавніші автоморфні ґрунти	Вік тераси	Середня висота тераси над врізом р. Дністер, м
XVI	240	230	iv	zn – bl	377
XV	200	190	lm	Iv – sg	337
XIV	180	160	st	lm – os	317
XIII	150	130	jr	st – aj	287
XII	130	110	bd	jr – kz	267
XI	120	95	bv	bd – sv	257
X	100	80	kr	bv – br	237
IX	75	55	sh	kr – il	212
VIII	60	42	mr	sh – pr	197
VII	50	40	lb	mr – sl	187
VI	45	30	zv	lb – tl	182
V	35	20	kd	zv – dn	172
IV	28	10	pl	kd – ts	165
III	22	3	vt	pl – ud	159
II	15	<0?	df	vt – bg	144
I	10	<0	hl	df – pc	139
Заплава					
Висока	5	<0	hl	hl	134
Низька	1-1.5	<0	hl	hl	133

куди доходили води давнього Дністра у час творення цього терасового рівня - 257 м.

X терасовий рівень сформувався теж у пізньому пліоцені. Формування закінчилось близько 1,900 тис. р.т. [4]. Займає значні площі долини Дністра, добре збережена. Під час формування цих семи терас Дністер ще не мав фіксованого русла, а вільно блукав по широкій долині. Найвищий ерозійний вріз даної тераси у нашарування відкладів давнішої тераси можна провести по ізогіпсі 237 м. На гіпсометричному рівні біля 212 м дана надзаплавна тераса починає руйнуватися давнім Дністром, який формує відклади IX тераси.

На основі картосхеми 1 можна зробити висновок про те, що починаючи із крижанівсько-ільчівського часу Дністер почав сильно врізатись у відклади попередніх терасових рівнів. Тоді ж почалося формування IX надзаплавної тераси. Ці рухи відносять до пізнього пліоцену. Найвищий гіпсометричний рівень тераси досягає позначки 212 м. Нижче простягання ізогіпси 197 м цей терасовий рівень зруйнованим руслоформуючою діяльністю вод Дністра.

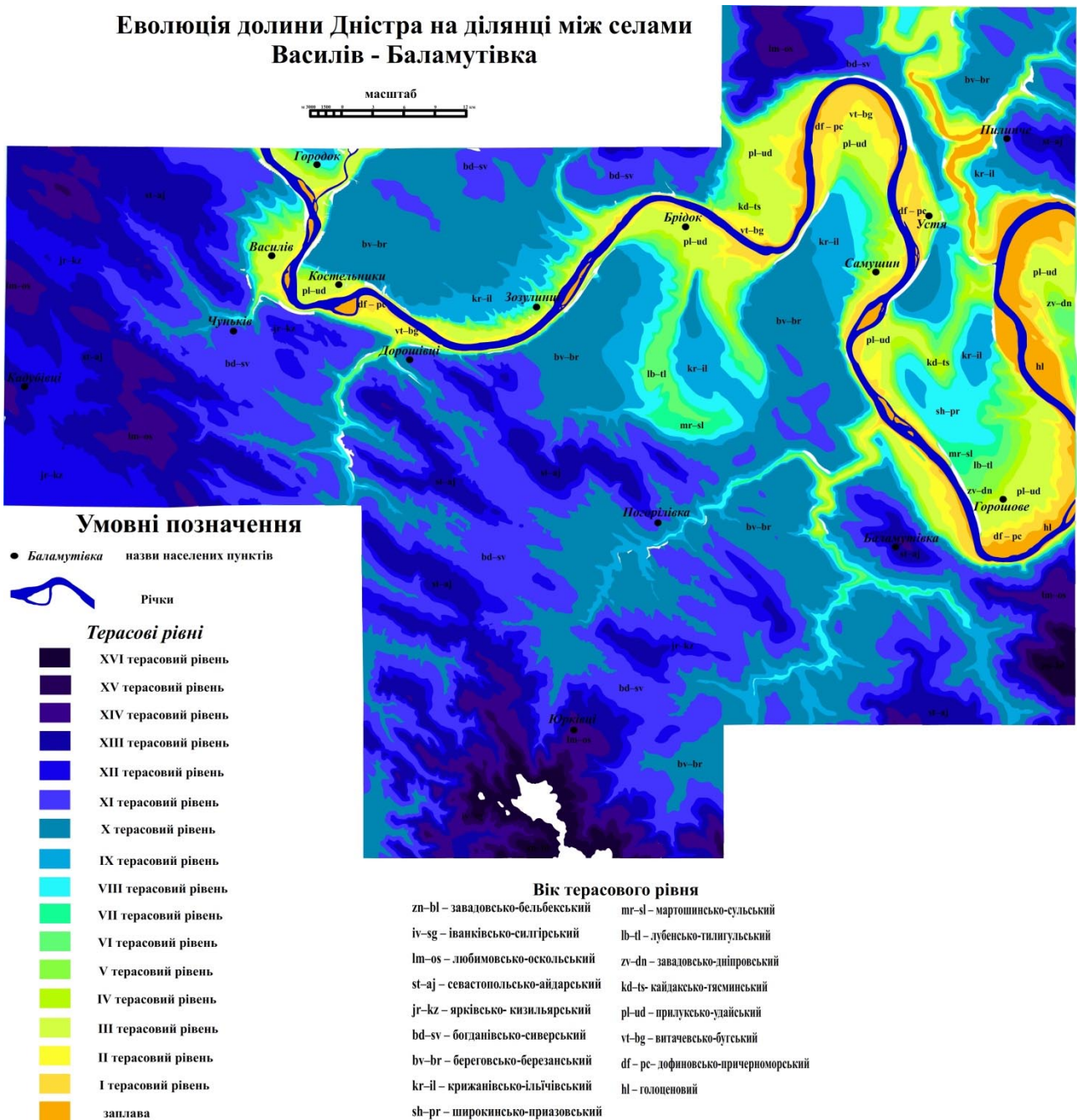
Протягом наступних періодів утворення терасових рівнів спостерігалось активне утворення палеомеандр у долині Дністра, які добре помітні на рис.1. Найактивніше вони утворювались протягом широкинсько-приазовського (VIII надзаплавна тераса), мартоношсько-сульського (VII надзаплавна тераса), лубенсько-тилігуського (VI надзаплавна тераса) часу.

VIII терасовий рівень почав формуватися близько 1290 тис. р.т. і закінчив своє формування

близько 920 тис. р.т., коли закінчилось відкладення приазовського стратиграфічного горизонту [4]. Він досить поширений у долині річки Дністер і тільки подекуди розмитий внаслідок мандрування річки. Його найвищому гіпсометричному рівню відповідає значення 197 м (де вона врізається у нашарування відкладів IX надзаплавної тераси), а найнижчому - 187 м (де ця тераса руйнується руслоформуючою силою давнього Дністра в епоху утворення мартоношсько-сульського стратиграфічного горизонту). В час творення цього терасового рівня спостерігалось меандрування давнього Дністра. Фрагменти палеомеандр збереглися у межах досліджуваної території, особливо вони виділяються на ділянці між сс. Брідок - Баламутівка. Саме там найкраще видно шлях, по якому проходив давній Дністер в цю геологічну епоху.

Утворення терасового рівня з характерними відкладами мартоношсько-сульського стратиграфічного горизонту - VII надзаплавної тераси проходило в проміжку між 920 і 650 тис. р.т. (ранній плейстоцен). Гіпсометричні межі тераси: верхня - 187 м, нижня - 182 м. Місцями розмита, внаслідок більш раннього меандрування р. Дністер. У цей час простежується продовження мандрування давнього Дністра. Палеомеандри досить добре збережені на ділянці між сс. Брідок - Дорошівці. Можливо, що на меандрування впливають тектонічні процеси.

Утворення терасового рівня, який утворився в лубенсько-тилігуський період, можна пов'язати

Рис. 1. Карстосхема еволюції долини Дністра на ділянці між сс. Василів та Баламутівка

з першим тектонічним підняттям на протязі плейстоцену, що було описане іще Ю. Полянським. Він притримувався думки, що територія цієї тераси являла собою нерозчленовану, нахилена на південний схід прибережну рівнину. І.Д. Гофштейн вважав, що: "Дністер протікав північніше сьогоднішнього свого положення, і, не маючи іще чітко вираженої долини, в результаті зміщувався на південь". Утворення даної тераси проходило в ранньому плейстоцені. Найвищим гіпсометричним рівнем тераси є гіпсометра 182 м. Нижньою межею збереження VI тераси є ізогіпса 172 м. Нижче цієї відмітки тераса зруйнована. Підняття носило нерівномірний характер і сприяло ерозійному врізу річки. Ю. Полянський відносить його

до міндель-риського міжльодовиків'я [8, с. 89]. Дане міжльодовиків'я було одним з найтепліших періодів плейстоцену. Можливо саме потепління стало причиною тектонічних рухів поверхні досліджуваної території. І як наслідок формування ерозійного врізу долини Дністра. Міндель-риське міжльодовиків'я вплинуло і на зміну витрати води у р. Дністер. Після нього настало зледеніння ріс I. Наступні тектонічні рухи, на думку І. Д. Гофштейна, що вплинули на формування долини Дністра, припадають на період ріс-вюрмського міжльодовиків'я. У межах східної Європи воно має назву - микулинське міжльодовиків'я [8, с. 89]. У цей час був створений долинний ландшафт і воно охопило одночасно усю територію дослідження [8,

с. 90]. Саме тоді було сформовано IV та частково V терасові рівні Дністра. На карті чітко видно, що річка Дністер проклала собі новий шлях, мандруючи та розмиваючи давніші надзаплавні тераси.

V терасовий рівень добре збережений, місцями розмитий водами Дністра. Сформувався на границі раннього і середнього антропогену. В цей час відбувалася фіксація долини Дністра, внаслідок неотектонічних рухів поверхні. Найвищий гіпсометричний рівень проходить по ізогіпсі 172 м, а найнижчий - по ізогіпсі 165 м. Вік тераси коливається у межах від 370 до 175 тис. р. т.

IV терасовий рівень формується протягом 175 - 100 тис. р. т. [4]. У цей період завершилась фіксація русла Дністра, він уже не блукав в широких межах. Рівень добре збережений, частково розмитий водами Дністра у його меандрах. Гіпсометричні межі становлять: верхня - 165 м, нижня - 159 м. Під час формування цього терасового рівня знизився рівень палеомеандрування Дністра на ділянці Брідок - Баламутівка.

III надзаплавний терасовий рівень почав формуватися близько 100 тис. р. т. і закінчив утворення близько 70 тис. р. т. [4]. Добре збережений майже повсюдно, але все ж подекуди розмитий через діяльність річки. Його найвищим гіпсометричним рівнем є ізогіпса 159 м., а найнижчим - 144 м.

II терасовий рівень сформувався в пізньому четвертинному періоді близько 50-60 тис. р. т. [4]. Досить добре збережений, де-не-де зруйнований річкою. Його гіпсометричні межі: верхня - 144 м і нижня - 139 м. Починає руйнуватися, внаслідок утворення I терасового рівня.

I терасовий рівень сформувався у пізньому антропогені. Час її формування 30-22 тис. р. т. [4]. Збережений не скрізь, швидше фрагментарно. Гіпсометричні межі цього рівня: верхня - 139 м; нижня - 134 м.

Заплава не досить добре збережена, частково зруйнована ерозійною діяльністю річки. Вона продовжує формуватися. Гіпсометричні межі тераси такі: верхня - 134 м, нижня обмежується руслом р. Дністра.

Висновки. Внаслідок проведеного дослідження було виконано реконструкцію палеорельєфу долини Дністра на ділянці між сс. Василів та Баламутівка протягом пліоцен-четвертинного часу. Результатом стало створення картосхеми "Еволюція долини Дністра на ділянці між сс. Василів та Баламутівка". На цій картосхемі можна простежити терасові рівні, які були виділені за схемою М. Ф. Веклича. Не усі тераси добре збережені. Деякі спостерігаються тільки на найвищих ділянках вододілів (XVI та XV терасові

рівні) або на їх схилах (XIV та XIII терасових рівнів). Це пов'язано з тим, що вони були зруйновані більш молодими терасовими рівнями, які вриваючись у більш давні деформували їх. Інші ж, були розмиті русловими процесами сучасного Дністра.

Також на схемі можна чітко побачити сформовані палеомеандри. Найактивніше вони утворювались протягом широкинсько-приазовського (VIII надзаплавна тераса), мартоносько-сульського (VII надзаплавна тераса), лубенсько-тилигуського (VI надзаплавна тераса). Палеогідрологічні розрахунки дозволять обчислити русло формуючі витрати води палео-Дністра.

Чинниками, які вплинули на формування рельєфу досліджуваної території протягом неогену та антропогену, є неотектонічні рухи в межах долини Дністра в межах досліджуваної території. А також, чергування періодів зледеніння та міжльодовикових епох на території України, які впливали на різні процеси утворення різних форм рельєфу.

Слід зазначити, що виділення терас лише за відносною висотою не завжди відповідає їх справжньому геологічному віку. Особливо це стосується низьких терас, де різниця висот незначна. Наступним етапом дослідження буде з'ясування геологічної будови терас, виділених на основі морфометричних даних.

Список літератури

1. Богущкий А. Високі тераси Дністра в околицях с. Довге на Івано-Франківщині / А. Богущкий, А. Яцишин, Р. Дмитрук, О. Томенюк, Д. Завалій, М. Ланчонт // Вісник Львів. ун-ту. Серія геогр. - Львів, 2012. - Вип. 40. - Ч. 1. - С. 123-131.
2. Богущкий А. До проблеми "леси і тераси" / А. Богущкий, М. Ланчонт, Т. Мадейська, О. Томенюк, А. Яцишин, Р. Дмитрук, Я. Кусяк, С. Федорович // Проблеми геоморфології і палеогеографії Українських Карпат і прилеглих територій : збірник наук. праць (Ворохта, 6-9 вересня 2012 р.). - Львів, ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2012. - С. 115-124.
3. Бондарчук В. Г. Геологія України / В.Г. Бондарчук. - К.: Вид-во АН УРСР, 1959. - 429 с.
4. Веклич М. Ф. Палеоозтапность и стратотипы почвенных формаций верхнего кайнозоя / М.Ф. Веклич. - К.: Наукова думка, 1982. - 201 с.
5. Виржиківський Р. Геологічна мапа України. Планшети XXVI-6 і XXVII-6 (Наддністрянщина: Могилів - Ямпіль). - К.: Укр. геолог.-розв. трест, 1933. - 226 с.
6. Геренчук К.И. Опыт геоморфологического анализа тектоники Предкарпатья // Геренчук К.И. // Изв. ВГО. - 1956. - Вып. I. - С.54-64.
7. Гофштейн И.Д. О террасах Днестра и новейших движениях в Приднестровье // Бюлл. КИПЧ. - 1960. - № 25. - С. 20-24.
8. Гофштейн И. Д. Неотектоника Западной Вольно-Подолли. - К.: Наук. думка, 1979. - 156 с.

9. Иванова И.К. Геоморфология и палеогеография Приднестровья в палеолите / И.К. Иванова // Природа и развитие первобытного общества на территории Европейской части СССР. М.: Наука, 1969. - С. 111-119.
10. Кравчук Я.С. Геоморфология Передкарпаття / Я.С. Кравчук. - Л.: Меркатор, 1999. - 188 с.
11. Куница Н.А. Фауна, условия образования и возраст террасовых отложений среднего Днестра / Н.А. Куница // Тезисы докладов XX научной сессии Черновицкого ун-та. - Черновцы, 1964. - С. 31-34.
12. Куница Н.А. До питання про будову і умови утворення терасових відкладів середнього Дністра // Геоморфология річкових долин України. - К.: Наук. думка, 1965. - С. 69-78.
13. Куница Н.А. О возрасте плейстоценовых террас среднего Днестра по данным фауны моллюсков // Докл. АН СССР. - 1966. - Т. 166. - С. 134-149.
14. Полянський Ю. Подільські етюди: тераси, ліси і морфологія Галицького Поділля над Дністром // Записки НТШ. - 1929. - Т. 20. - С. 3-4.
15. Полянський Ю. Реконструкція географічного середовища молодшого палеоліту подільсько-бесарабської провінції / Юрій Полянський // Праці географічної комісії НТШ, I. - Львів: НТШ, 1935. - С. 1-23.
16. Природа Чернівецької області / За ред. К.І.Геренчук. - Львів: Вища школа, 1973. - 160 с.
17. Рудницький С. Знадоби до морфології подільського сточища Дністра / С. Рудницький // Зб. матем.-природ.-лікар. секції НТШ, 1913. - Т. 16. - 311 с.
18. Холявчук Д.І. Рекреаційні особливості кліматів долини Середнього Дністра / Д. І. Холявчук // Фізична географія та геоморфологія. - К.: ВГЛ "Обрії", 2009. - Вип. 57. - 113 -126.
19. Цись П.М. Геоморфологія УРСР / П.М. Цись. - Львів : Вид-во Львів. ун-ту, 1962. - 224 с.
20. Яцишин А. Етапи плейстоценового морфогенезу долини Дністра у галицькому Придністер'ї на основні аналізу лесово-грунтових покривів терас / Андрій Яцишин, Андрій Богуцький // Вісник Інституту археології. - 2008. - Вип. 3. - С. 3-7.
21. Matoshko, A.V., Gozhik, Danukalova, G. Key Late Cenozoic fluvial archives of Eastern Europe: the Dniester, Dnieper, Don and Volga. Proceedings of the Geologists' Association. - 2004. - V. 115. - Pp. 141-173.

Gorda L.V., Ridush B.T. Evolution of the Podolian-Bukovinian part of the Dniester valley during the Late Cenozoic (after morphometric data). For the Podolian-Bukovinian part of the Dniester valley in the section between villages Vasyliv and Balamutivka, after morphometric parameters, namely the relative heights under the scheme of terraces by M.F. Veklich, the terrace levels from XVI to I were distinguished, which cover the formation sages of the valley from the early Pliocene till Holocene. As a result, the features of forming of the Dniester terraces were described, assessed their preservation and the nature of preserved fragments terraces; the Early Pleistocene paleomeanders of the Dniester were found.

Key words : reconstruction, paleorelyef, terraces, paleomeandry , Pliocene, Pleistocene.

Горда Л.В., Ридуш Б.Т. Эволюция подольско-буковинской части долины Днестра в позднем кайнозое (по морфометрических данным). Для Подольско-Буковинской части долины Днестра на участке между сс. Васильев и Баламутовка по морфометрическим показателям, а именно по относительным высотам, согласно схемы террас М.Ф. Веклича, были выделены террасовые уровни от XVI до I, охватывающих этапы формирования долины от раннего плиоцена до голоцена. В результате были описаны особенности формирования надпойменных террас Днестра, оценена их сохранность и характер сохранившихся фрагментов террас, выявлены раннеплейстоценовые палеомеандры Днестра.

Ключевые слова: реконструкция, палеорельеф, надпойменная терраса, палеомеандры, плиоцен, плейстоцен.